

יערה שחורי ארכיפלג ילדות

עֲרִיסָה, ש"נ, מ"ר עֲרִיסוֹת, מטה קטנה של תינוק, Wiege ; berceau ; cradle : כלי עץ. מאימתי מקבלים טומאה המטה והעריסה משישופם בעור הדג (כלים טז א). בנות כותים נדות מעריסתן (נדה ד א). מפני מה ראשיהם של בבליים ארוכים ושל בני מדינה זו מגולגלים וכו' מפני שאין במקומן עריסות וכל ימיו מתגדל על חיק אמו (אדר"כ כוסה' ב כב).

[יום אחד]

יום אחד יחזור תיק העור להיות פרה, תיק עור התנין יהיה שוב תנין, התנין ינשוך את הפרה ברגל, כמו ריבית, אבל הפרה — כבר עשו ממנה עור, כבר פשטו ממנה הכול, לא התנין יכריע אותה. השועל מהצווארון של סבתא יחזור לראות. הוא יפיל את החרוזים השחורים ומתחתם יצמחו לו עיניים, הוא ייתן לסבתא נשיכה לפְּרָדָה ויעלם ביער, השולחן שלנו לא יצמח לשום מקום. הסיבית לא יכולה לחזור להיות מה שלא היתה. היא תתפזר על הרצפה בחוסר אונים, ומתחת לרצפות פרוץ החול, זה החול שהביאו לכאן הגמלים שבנו את העיר, גם הגמלים יבואו עייפים וחכמים, ספינות במדבר, חיות שלא מוכנות יותר לשאת אף אחד על הרבשת שלהן. אבל השועל יגלה שאין יער. הוא יתגנב בעורמה וייצא מהתמונה עם הגמל.

לאט-לאט ירד חושך על העולם, השועל ילמד לחיות במדבר, אני רוצה להגיד שאף אחד לא ימות שם, אבל גם הפעם את הפרה יצודו. יצודו שוב, ישחטו שוב, בגלגול הבא תהיה נזיר בהודו, פרה בהודו, פרה קדושה, אני מאחלת לה כל טוב, אני זוכרת את קרן הפרה שתלויה על לוח המודעות, אבל התנין יחל בחושך לאט-לאט ויאכל את כל הפרחים. את כובע הנזיר ואת היהודי הנודד שמרוב פחד יסתלסלו וייתפסו זה בזה, ברית לא קדושה, ישכחו על שם מי נקראו. ככה זה יהיה.

[נעליים כחולות]

ועכשיו, תארו לעצמכם סיר חלב. בין הדפנות ישוט עכבר. בהיותו משל הוא לא שונה כל כך מהצפרדע ששחתה לילה שלם בשמנת כדי לא

לטבוע. את הסיפור הזה כבר שמעתם. בבוקר היא נחה על תלולית של חמאה שֶחֶבְצו תנועות רגליה החזקות. אבל אל תסמכו על עכבר בענייני ניסים. אם תטבלו יד בנוזל, החלב יוותר חלב. תפסו בזנב העכבר שצף על גבו. מה לא תעשו כדי לשמוח: תתלבשו יפה ותכחישו את המוות. ספרו סיפור ותשכחו את החלב. כשיגלוש אמרו רק: כמה יפה. מקציף. מקסים. כבר יהיה מי שיקשיב לכם.

עכשיו אפשר לדבר. יש דברים שכדאי שתדעו. בחוץ מלבלב עץ תפוח. נוף נעים להשמעת אמת. לפני האם באה הבת. את זה לא מלמדים. הילדות שלכם אולי מוכנה כבר לנוח. מסוגלת כבר לשתוק סוף-סוף. אבל אתם אלה שלא מניחים לה וצובטים לה את הבשר. רגע לפני שהיא נגמרת אתם עוד מתעקשים שיעלה מתוכה דבר-מה אחרון, ראותני כמו צבעוני. מקרא שייתן פשר למה שלא היה לו פשר. סיבת הסיבות. את העבר כותבים בהמשכים, אבל זה משעמם אתכם, כמו לשמוע חלום של מישהו אחר. אבל גם אתם כבר מכוסים כולכם בדיו, כפות ידיים, גפיים וראש.

נצטופף כאן ביחד. נניח שאבשל מרק. אתן לכם את מה שלא ידעתם שרציתם. אפילו נעליים חדשות עם אבזם צדי. אוהו, לא ידעתם, נכון? אבל כבר מתגנב לפה מראה הנעליים שנתפרו מהזמש הכחול, הנעים, הרך. כמה טוב יהיה כשתנעלו אותן. תהיו נכונים לכול. רק דברים טובים קורים למהלכים בנעליים שכאלה. המחיר הוא כמה זכרונות. עוד תראו, הזמן יעבור מהר.

[האי]

ראשית יש לשרטט את גבולם של שני האיים המחוברים. הארכיפלג של הילדות. למנות מחצבים, סוגי קרקע, שיעור אוכלוסין. אין טעם בכותרות הגדולות. הים. העבר. האי. האם. למענכם אנסה לדייק. אכתוב את החיים על האי. והנה אני מוכנה לדמות, לזכור, לדקלם, להפריז. אף כי ההפרזה, כבר למדתי, אינה מולידה פאר. ובכל זאת היא הכרחית. היא מרחיקה מהטעם הטוב, מכל מה שראוי ומהוגן, מהניווט המיטיב. הנה עכשיו, הופ-הופ, צצות השורות של אמי, עם החיוך המעושן, כשאמרה, "גדולה מהחיים אַת!", שוכחת שזאת סיסמה לסיגריה או לגבינה צהובה או לקוקה קולה. כי אז, על הארכיפלג, עוד אמרנו קוקה קולה כאילו לבקבוק מאמריקה היה שם פרטי ושם משפחה. היום נגיד קולה. האם זאת העדות לזמן שעבר, העדות היחידה? העולם מסיבנו התיישר לכלל שמות חיבה, לאלף כינויים. והיום אנחנו חברים של מה שאנחנו אוכלים ושותים

ולובשים ומנקים, אנחנו אוהבים אותם ובסתר לבנו מקווים שהם הופכים אותנו לאהובים, לנחשקים. האם סתמית היא העובדה שהגעתי לדבר על אמי ועל המלה אהבה? שנים היו המילים כרוכות זו בזו, שנים נדרו זו מזו כיבשות המתרחקות לשני צדי הגלובוס, שתי צלחות מרק על שולחן. אבל האי נותר שם, מתחת לנייר, מתחת למפה, מתחת לשולחן, ועל אדמת האי אני מסתחררת בין ימה וקדמה, וכן, ככה היא באה, הרטוריקה, ההרואיקה.

[שטיח]

אמי היא סיפור שהשארתי מאחור. הרי מוכרחים. יש לחלק את העולם לעבר ולהווה ולצפות לעתיד. אבל הסיפור, ככפיל ערמומי, מתגלגל בשטיח ומזנק לפנים. השטיח מוטל ארצה ועלי לעצור. באמת צריך פעם להחליט איך לפתוח שטיח. איך אפשר לגלגל את הסיפור ולהעמיד בצד החרד, בפניה, שלא יפתח. אבל בפנים צומחים צומחים מופלאים, רוטטים, מעלי בשר ופימה. גם עובש מעלה פרחים, החוטים ממשיכים להיטוות ודוגמת הפרחים ממשיכה לשגשג לצמוח, לשלוח אצבעות. אי-אפשר להכחיש, אמי מסרבת להישאר מאחור. להיות מנומסת. שתינו כאן, אחוזות. השטיח ישא אותנו עליו, ללא מעוף, ללא לאות. עוד יבלע אותנו חיים.

גם אני לא משאירה אותה שם. אילו היה כאן סוס הייתי מעמיסה עליו את השטיח, את הכפיל הערמומי שמגולגל בשטיח הפורש לראווה בצחקוק יודע-סוד את איברי האישה שלה. אני הכפיל, אני השדון הצוחק מתוך השטיח. בינתיים נסו לשוב ולחלק את העולם לעבר-הווה-עתיד. לדעת שלא הכול מועד לחזור כמערכולת. שיש דברים שעבר זמנם, מפתחות בלי שיניים, דלתות שאין מאחוריהן דבר. יש דברים שהשארנו מאחור. למשל, חפצים. יש דברים שמעולם לא היו לנו. יש דברים ששכחנו, ששכחתי, שאיבדתי, שאיבדנו. הרשימה אינסופית, ככה אומרים כשלא זוכרים. כשהכל בליל מטפטף, זולג, שמעבירים מסל הכביסה אל מכונת הכביסה, אל החבל, אל הגוף. עכשיו אנחנו יפים ויבשים. מסתלקים מול הראי בהבעה מאופקת. אנחנו יודעים מי אנחנו. בלי שאריות שמשתלשלות מכיסנו. בלי תורשה מסובכת. יוצאים מן הבית מבלי להיפרד לשלום. ובכל זאת קיים קשר נסתר בין הדברים. בין מברשת השיער המעוגלת לקופסת כלי האיפור הגדושה והצבעים שמאירים את פניה של אמי. מישוהו מסתכל בנו. אלה עיניה של אישה צעירה, מאופרת בקו שחור, נטוי כמו כתב, כמו חתימה. אלה עיניים שנפקחות מול הראי. לפני רגע עמדנו כאן אנחנו. עיני בובה נפקחות. מעפעפות.

אני מרדדת את מה שמחבר בינינו לכדי חוט דק, לכדי קו שאפשר לשרטט בעיפרון מספר ארבע, מחק בצדו השני, בעיפרון איפור, קל להימחות. אבל רק לכאורה. אולי מהרגע הזה שנעשיתי לאמא ונפתח מצבור הרגעים של הילדות, שבים ומפציעים חיים שלמים, פוערים מקור כדי שאאכיל אותם לשובע, כמו גוזל קוקייה ענק ותובעני. ואני מאכילה באטריות ובמילים. במחשבה נוספת, לא עיפרון דרוש כאן. אני שוברת את העופרת.

[פורמייקה]

אולי זאת הנקודה שממנה עלי להשתדל ולהרים את העולם. לאו דווקא כמי שקובעת נקודה ארכימדית, יוצקת במתינות בסיס ומחכה שיתקשה, אלא כמי שמפשילה בסתר שמלה, מעלה אותה מאחור עם מקל כדי להציץ. בלי להציץ לא תוכלו לשער מה נראה שם. רגליים גבריות תחת בד מעורן, עודף בשר, עצמות, עצמים. של מי הרגליים האלה? מרימים סדין מעל בית שכולו ילדים, שנראה כה חסר אונים בחדר העצמים שלי, חדר הנצחה פרטי שבו סדינים לבנים מגנים מפני אבק ומגע.

תיכף יחליקו אותי כאן לתוך אחת המיטות לקבל מיטה וסדין וציפה ומקום להניח עליו קישוטים קטנים ודלים וחור משלי למברשת שיניים ומגרה לציורים ומגרה לגרביים ולתחתונים, וגם את מברשת השיער יש להניח שם והכול נקי ומוצף פלורוצנטים, מלבד בחושך, מלבד בלילה, שעת הכנות הגדולות. ואכן נדמה לי שלראשונה נתקלתי במבנה המשונה הזה, שמכיל מיטות קטנות ובהן ילדים, מוקף בוץ ורשא, באחד הלילות. ואולי היה זה ערב.

ככה שאני עדין חולמת על מנדרליי, כלומר אני יכולה לשוטט בין חדריו של המקום ולדייק בצבע ובמרקם של הפורמייקה כי נדמה שהבית ההוא, המוארך, הזוויתי, נעטף בתערובת מוזרה של עץ אורן ופורמייקה שנחשבה מתאימה לילדים ואולי לחיות טרף. ומאחורי כל זה היתה יד נעלמה, יד נוכחת בכול, שזרעה גיוון לצד הזנחה.

אמי נותרה מחוץ לבית הזה. ספרת המבוגרים היתה טבעת שבתאי שנכרכה מסביב לכוכב הילדים בלי לגעת בו. בלי לדעת איזו אכזריות מסתתרת בין הפנים הקטנים. איזו אלימות מסוגלים לפתח זה אל זה. האלימות הצוננת היא הרעה שבהן. היא ניתנה כמו עובדה שצריך להחזיק ואסור להפיל ואסור למצמץ ואסור לבכות. כי הילדות היא זמן ללא זמן. אין לזה סוף, אין לזה קצה. היינו ערומים כשועלים. הזנבות דלקו אבל אף אחד לא עלה באש. העיניים שלנו היו עשויות זכוכית.